

ריכוז תשובות משובים

בכסילותי, קיוויתי שדברי יהיו מעניינים : לא קבלתי אפילו משוב אחד – מכאן שחטאתי למטרת.

ביהירותי, חלמתי להשפיע לטובה, והתאכזבתי. חלמתי לחדש את הברית של עם ישראל במדינתנו עם אלוהיו בעזרת אימוץ 'לוח שנה ישראלי'; לאחד את עמנו ולדרבן את העומתיים להביע הזדהות עם מדינתנו על ידי הכתוב במאמר 'הבהרת מושג האזרחות'; להמריץ את התלמידים בבתי הספר התיכוניים להצטיין תוך אימוץ מיזם 'ספר ההיסטוריה של התלמידים'; להצביע על מקור גדול של חוסר תפקוד חברתנו במאמר 'כתיבה בעפרון'; אפילו להשפיע על הביטחון בעזרת המאמרים 'מעמד המחבל' ו'הזכות להתגונן'; ועוד נושאים שונים ... אבל כנראה שאיני מספיק טוב ודברי אינם מתאימים או שזמנם אינו נכון.

כמוני, נראה שלרובנו העצלות עדיפה על מאמץ מתמשך, ההישג המיידי עדיף על ההשקעה לטווח ארוך, הניסיון להידמות לאחר קל יותר מהתמדה ונאמנות בחיפוש עצמי סגולי. עצלותי חוסכת ממני את חוסר הוודאות של העשייה, כי פליטת סיסמה נדושה (ושגויה כרוב סיסמאות הפרסומות) קלה על פני חשיבה מקורית ומעמיקה, על פני תעוזה : כך למשל התחלתי ללמוד לנגן בכלי מוזיקה והפסקתי, כי הרבה יותר קל ומהיר "לנגן ברדיו". אני חושב שהפסדתי, אבל הנוחות! הו, הקלות!

אמנם, באמת זה רק חצי באשמתי : מדינתנו המתגוננת מתחנכת ומתנהלת בשיטות קומוניסטיות בבתי הספר, בהסתדרויות העובדים, ב"נומנקלטורה" של מערכות המשפט והשלטון (מעדיפים להגיד "איפה ואיפה" או "משפט בררני"), בעודף הגנות בכל מקום – שמא אנקוט יוזמה ואחריות.

כמו המרגלים, גם אני פוחד להיות אחראי למעשי, חושש מהצלחה (זאת ההבחנה, ההסבר, של הרב סולוביצ'יק ובעקבותיו של הרב זקס לגבי חטא המרגלים) – כי ההצלחה מחייבת, ונוח יותר שפקיד אלמוני יקבע במקומי מה לחשוב ומה לעשות. עצלותי מאפשרת לרבוץ על הקורסה ולמלמל איזו רטינה לא ברורה בלי נקיפות מצפון – גם אחרי הכניעה של המרגלים לחיים המוגנים במדבר, מיד בני ישראל התלוננו. ולעזאזל אם היא וחוסר האחריות האישית של הפקידים האלמונים מנוגדות לדמוקרטיה (בחירות): קל יותר כאשר הפקיד קובע ואין משאלי עם), מנוגדת ליהדות ("לחגוג בר מצווה" אינו מחייב עוד לנקוט פעולה ואין שום צורך להראות בגרות בפועל).

אני מבקש שבית המקדש יפול מוכן מהשמיים – כי למה לי להסתכן בקשיים האפשריים של בנייתו? א-לוהינו חייב לבנות את ירושלים, להגן על גבולות המדינה – אני אעזור לו במלמול תפילה תוך בליעת מילותיה; זה מתאים לי ותר משירות צבאי מיוזע, ובכלל מסוכן. אני דורש קצבה ובו בזמן מתחמק מתשלום מיסים, כי בוודאי כל הפקידים גזלניים או, גרוע יותר, "פוליטיים"...

ובכל זאת, אני משוכנע שבשלב מסוים "יהיה בסדר" ... אמנם רק בקצב פקידותי דחוי, אם בכלל, אבל בינתיים, אני "זורם". וחוף מזה, למה לי להתאמץ כאשר אין חדש תחת השמש?

על כן, סליחה שהטרדתי. העם היושב בציון עסוק, לא אפריע עוד – אלא אם כן אקבל משובים, כמובן.

בכל מקרה, אני מודה לא-לוהי: ברוך ה' "זה" עוד לא נגמר בשבילי! באשר לי, תודה לא-לוהי ישראל שאפשר כל הטוב שקבלתי ונתן לי כל מה שאני נהנה ממנו – וברוך ה', נשאר מחר כדי להשלים ולהוסיף: לשם כך, יהי רצון שה' יעניק לי בריאות, מרץ, יוזמה, משמעת ועצמאות.

ותודה לא-לוהי ישראל על מתן מדינה לעמנו ועל עזרתו לה ולכולנו – יהי רצון שמרצוננו ובאחריותנו נצליח לפעול כרצונו ולמלא את משימתנו כלפי שאר אומות העולם, ונצליח לקיימה ולחזקה לאורך אין-סוף זמן!